



IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

TUZSON BENCE
miniszter

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: X/ 01431-0 / 2026		
Erkezett: 2026 MÁJ 14.		
Erkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB: <i>kezelt</i>
Példány: 1	Melléklet: -	Kezelőiroda: 1

Dr. Polt Péter úr
elnök
részére

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Tárgy: az Alaptörvény XVI. cikkének értelmezésére irányuló indítvány

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdése, illetve a Kormány felhatalmazása alapján a Kormány nevében indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság értelmezze az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdését, továbbá azzal összefüggésben az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (2) bekezdését – az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) a C-769/22. számú, Bizottság kontra Magyarország ügyben 2026. április 21-én kihirdetett ítéletére¹ (a továbbiakban: ítélet) is figyelemmel, egyúttal ugyanakkor az ítélet konkrét tényállásán túlmutatóan – az alábbiak szerint.

Az Alaptörvény értelmezésével összefüggő alkotmányjogi jelentőségű probléma az alábbi két kérdésben foglalható össze.

1) Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett XVI. cikk (1) és (2) bekezdéséből következik-e olyan alkotmányos követelmény, hogy az Európai Unió Bírósága C-769/22. számú ítéletében foglaltaknak köteles-e Magyarország megfelelni, figyelemmel arra is, hogy az ítélet végrehajtása az Alaptörvényből közvetlenül levezethető kötelezettségek teljesítését lehetetlenítené el?

2) Ha az első kérdésre adott válasz igenlő, úgy az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése és XVI. cikk (1) és (2) bekezdése alapján milyen alkotmányos követelmények irányadók a jogalkotó számára az EUB C-769/22. számú ítéletének végrehajtásakor annak érdekében, hogy a végrehajtás egyrészt ténylegesen megszüntesse az EUB által megállapított uniós jogsértéseket, másrészt az Alaptörvény XVI. cikkéből fakadó gyermekvédelmi és szülői jogi szempontokat a lehető legteljesebb mértékben érvényesítse?

¹ Az ítélet szövege ehelyütt érhető el:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:62022CJ0769>

I. Indítványozói jogosultság, az Alkotmánybíróság hatásköre

1.1. Az Abtv. szerinti hatáskör

Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, a testület a 24. cikk (2) bekezdés g) pontja szerint az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

Az Abtv. 38. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság a Kormány indítványára az Alaptörvény rendelkezését konkrét alkotmányjogi problémával összefüggésben értelmezi, ha az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből.

Jelen indítvány az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (2) bekezdésének értelmezésére irányul, az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdésével összefüggésben. A konkrét alkotmányjogi probléma abból fakad, hogy az EUB C-769/22. számú ítélete alapján Magyarországnak olyan jogalkotási és jogalkalmazási intézkedéseket kell tennie, amelyek megszüntetik az EUB által megállapított uniós jogsértéseket, ugyanakkor e végrehajtási intézkedéseknek az Alaptörvény XVI. cikkében foglalt gyermekvédelmi és szülői jogi követelményekkel is összhangban kell állniuk.

1.2. Az Alaptörvény XVI. cikke és az E) cikk (2) bekezdése

Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint:

„Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.”

Az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdése szerint:

„A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.”

Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.

Az e bekezdés szerinti hatáskörgyakorlásnak ugyanakkor összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, továbbá nem korlátozhatja Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogát.

Az Alaptörvény XVI. cikke tehát a gyermekek védelmét alkotmányos elsőbbséggel bíró követelményként fogalmazza meg. A rendelkezésből a jogalkotó számára pozitív intézményvédelmi és szabályozási kötelezettség következik: olyan jogi környezetet kell kialakítania, amely a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődését védi, biztosítja a szülők nevelési jogának érvényesülését, valamint az állam gyermekvédelmi felelősségének teljesítését.

Az Alaptörvény XVI. cikkéből az következik, hogy a gyermekvédelmi szabályozásnak alkalmasnak kell lennie a gyermekek fejlődését ténylegesen veszélyeztető tartalmak kezelésére, amelyet a hatályos szabályozás teljességgel biztosít.

1.3. Az EUB C-769/22. számú ítélete

Az EUB C-769/22. számú ítélete az EUMSZ 258. cikke szerinti kötelezettségszegési eljárásban született. Az Európai Bizottság a 2021. évi LXXIX. törvénnyel bevezetett magyar szabályozást támadta, amely több ágazati törvényben korlátozta vagy tiltotta a kiskorúak számára olyan tartalmak, reklámok, médiaszolgáltatási elemek és köznevelési foglalkozások hozzáférhetővé tételét, amelyek a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását vagy a homoszexualitást népszerűsítik vagy jelenítik meg.

Az ítélet szerint az érintett szabályozási elemek közé tartozott különösen a gyermekvédelmi törvény 6/A. §-a, a reklámtörvény 8. § (1a) bekezdése, a médiatörvény 9. § (6) bekezdése, 32. § (4a) bekezdése és 179. § (2) bekezdése, valamint a köznevelési törvény 9. § (12) bekezdése.

Az EUB megállapította, hogy a vizsgált magyar szabályozás több uniós jogi rendelkezésbe ütközik, így többek között a 2010/13/EU audiovizuális mediaszolgáltatási irányelv, a 2000/31/EK elektronikus kereskedelmi irányelv, a 2006/123/EK szolgáltatási irányelv, az EUMSZ 56. cikke, valamint a Charta 1., 7., 11. és 21. cikke sérelmét állapította meg.

Az ítélet továbbá – az elsődleges jog szintjén – az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós alapértékek sérelmét is megállapította, továbbá a bünygyi nyilvántartási szabályok körében a GDPR 10. cikkének és a Charta 8. cikk (2) bekezdésének megsértését is kimondta.

1.4. A konkrét alkotmányjogi probléma

A konkrét alkotmányjogi probléma mindenekelőtt abban áll, hogy az EUB C-769/22. számú ítélete végrehajtható-e, hiszen az a Kormány álláspontja szerint az Alaptörvény rendelkezéseiből levezethető kötelezettségek teljesítését lehetetlenítené el. A Kormány álláspontja szerint ugyanis az ítélet végrehajtása az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (2) bekezdéséből fakadó gyermekvédelmi és szülői jogi követelményeket sértené, így annak követése alapjogi konfliktust hozna létre az Alaptörvény és az uniós jog között.

A Kormány számára ezért az Alkotmánybíróság értelmezése abban a tekintetben indokolt, hogy egyáltalán szükséges-e az ítélet végrehajtása, illetve ha igen, az Alaptörvény XVI. cikkéből milyen alkotmányos követelmények következnek a végrehajtási jogalkotás számára.

Különösen szükséges annak tisztázása, hogy az Alaptörvény XVI. cikke alapján milyen terjedelemben és milyen szempontok szerint tartható fenn gyermekvédelmi szabályozás a kiskorúak számára hozzáférhető tartalmak, mediaszolgáltatások, reklámok és köznevelési foglalkozások körében, ha az EUB ítélete alapján az érintett identitások vagy orientációk pusztá megjelenítésének általános és differenciálatlan tilalma nem tartható fenn.

Ennek megfelelően az indítvány arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság jelölje ki, hogy az EUB ítéletének végrehajtása – az Alaptörvényből fakadó kötelezettségek alapján – alkotmányos kötelezettség-e, illetve ha igen, határozza meg az annak során figyelembe veendő alkotmányos követelményeket, különösen az Alaptörvény XVI. cikkében foglalt gyermekvédelmi és szülői jogi követelmények tartalmát, terjedelmét és a jogalkotói mozgáster alkotmányos határait.

II. Az indítvány érdemi indokolása

2.1. Az EUB ítéletének végrehajtása és az Alaptörvény XVI. cikkéből fakadó jogalkotási feladat

Az EUB C-769/22. számú ítéletéből fakadóan – az uniós jog alapján – Magyarországnak meg kellene szüntetnie azokat a szabályozási elemeket, amelyeket az EUB az uniós joggal ellentétesnek minősített.

Az ítélet végrehajtása során a jogalkotónak abból kellene kiindulnia, hogy nem tartható fenn olyan szabályozás, amely a homoszexualitás, a nem megváltoztatása vagy a születési nemtől eltérő önazonosság pusztá megjelenítését általános jelleggel, differenciálás nélkül a kiskorúak elől elzárandó tartalomként kezeli.

Az Alaptörvény XVI. cikke kifejezett alkotmányos kötelezettséget ró a jogalkotóra a gyermekek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének védelme érdekében. E kötelezettség a hatályos szabályozás alapján kiterjed a kiskorúak számára hozzáférhető médiatartalmakra, reklámokra, online tartalmakra, köznevelési foglalkozásokra és más olyan közvetítő közegekre, amelyek a gyermekek fejlődésére hatással lehetnek.

Ha az EUB ítélete végrehajtást igényel, a jogalkotónak olyan gyermekvédelmi rendszert kell kialakítania, amely az Alaptörvény XVI. cikkéből fakadó alkotmányos követelményeket továbbra is biztosítja.

2.2. A pusztá megjelenítés általános tilalma és az Alaptörvény XVI. cikke

Az Alaptörvény XVI. cikke alapján alkotmányosan indokolható lehet az életkorilag káros, explicit, pornográf, öncélúan szexuális vagy a gyermekek fejlődésére tényleges veszélyt jelentő tartalmak korlátozása. E körben a jogalkotó jogosult lehet korhatári besorolási, hozzáférési, tájékoztatási, szülői hozzájárulási, pedagógiai, intézményi vagy médiaszolgáltatási szabályokat kialakítani.

A Kormány tárgybeli indítványa tehát arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki: az EUB tárgybeli ítélete végrehajtást igényel-e, illetve, ha igen, úgy az Alaptörvény XVI. cikkéből milyen alkotmányos követelmények következnek a gyermekvédelmi szabályozás fenntartása, illetve átalakítása során, ha a jogalkotó az EUB ítélete alapján köteles elhagyni az érintett identitások és orientációk pusztá megjelenítésére épülő általános tilalmi konstrukciót.

2.3. Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdésének jelentősége

Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése alapján Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolja.

Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése ugyanakkor azt is rögzíti, hogy a közös hatáskörgyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal. Ebből következően az EUB ítéletének végrehajtása során a jogalkotó nem tekinthet el az Alaptörvény XVI. cikkében foglalt gyermekvédelmi és szülői jogi követelményektől.

Az Alkotmánybíróság értelmezése abban segítheti a Kormányt és a jogalkotót, hogy meghatározza: szükséges-e egyáltalán az ítélet végrehajtása, illetve, ha igen, milyen alkotmányos minimumkövetelményeket kell a végrehajtási jogalkotásnak mindenképpen biztosítania, és hol húzódik az a határ, amelyen túl a gyermekvédelmi szabályozás már nem pusztán az Alaptörvény XVI. cikkének érvényesítését szolgálná, hanem az EUB ítéletében megállapított jogsértések fenntartásához vezetne.

2.4. Az Alkotmánybíróság értelmezésének várható funkciója

Az Alkotmánybíróság jelen ügyben adandó értelmezése különösen abban lehet irányadó, hogy az ítélet végrehajtásának kötelezettsége egyáltalán fennáll-e a hatályos szabályozásra – és alkotmányos kötelezettségekre – figyelemmel, továbbá hogy:

- az Alaptörvény XVI. cikkéből milyen gyermekvédelmi minimumkövetelmények következnek a kiskorúak számára hozzáférhető tartalmak, reklámok, médiaszolgáltatások és köznevelési foglalkozások szabályozása során;
- a jogalkotónak milyen szempontok alapján kell különbséget tennie az életkorilag káros, explicit, pornográf vagy öncélúan szexuális tartalmak és az egyes identitások vagy élethelyzetek pusztá, tárgyyszerű, életkorhoz igazított megjelenítése között;
- a szülők nevelési jogának és az állam gyermekvédelmi kötelezettségének érvényesítése milyen jogalkotási eszközökkel biztosítható az EUB ítéletének lényegi tartalmát nem sértő módon;
- a gyermekvédelmi szabályozás milyen alkotmányos követelmények mellett lehet szükséges, arányos, differenciált és a gyermekek tényleges védelmére irányuló.

III. Az Alkotmánybíróságtól kért értelmezés iránya

A Kormány álláspontja szerint az Alaptörvény XVI. cikkének értelmezése során abból szükséges kiindulni, hogy a gyermekek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének védelme kiemelt alkotmányos cél és állami kötelezettség.

A Kormány értelmezésében az Alaptörvényből az következik, hogy a jogalkotónak a gyermekek tényleges védelmére alkalmas, differenciált, életkorhoz, tartalomhoz, kontextushoz és pedagógiai célhoz igazított szabályozást kell kialakítania, amelynek – az ítélettel összefüggő – újrászabályozása az Alaptörvényből levezethető kötelezettségeket üresítené ki.

Ha az ítélet végrehajtása az Alkotmánybíróság értelmezésében is kötelezettség, szükséges annak kijelölése, hogy a jogalkotó milyen olyan szempontok figyelembevételével járhat el, amelyek garantálják az Alaptörvényben foglaltak érvényesülését, illetve a magyar és az uniós jog összhangját.

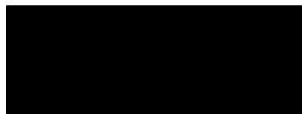
IV. Összegzés

A jelen indítványban felvetett alkotmányjogi probléma lényege tehát az, hogy az EUB C-769/22. számú ítéletének végrehajtása során Magyarországnak eleget kell-e tennie az uniós jogból fakadó végrehajtási kötelezettségnek akkor, ha az az Alaptörvény XVI. cikkéből fakadó gyermekvédelmi kötelezettségeket sértené.

Ha az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a végrehajtás kötelezettsége levezethető, úgy szükséges meghatározni azon szempontokat, amelyek mentén az Alaptörvényből levezethető gyermekvédelmi kötelezettségek és az ítéletből fakadó követelmények összeegyeztethetők egymással.

Budapest, 2026. május „T”

Tisztelettel:



Tuzson Bence

